

Stoklasův boj a boj o Stoklasu

Další významnou osobností, kterou si v souvislosti s 300. výročím ČVUT připomínáme je Julius Stoklasa, od jehož narození letos uplyne 150 let. Do světa Rukopisů vstoupil již ve svých 29 letech a možno říci, že byl prvním chemikem, jenž vystoupil proti některým názorům, publikovaným v Athenaeu. Jeho tři statě z Národních Listů počínají již v březnu 1886 (začátek velkých rukopisných bojů je spojován s únorovým Masarykovým článkem), poslední je z ledna 1888. Jsou přístupné na stránkách kolegy Gagana [1].

V první polemizuje proti některým stanoviskům odpůrců, druhá přináší poznatky o inkoustech a ve třetí jsou prezentovány výsledky vlastního zkoumání a také určité výhrady k postupu chemika Bělohoubka a Šafaříka, kteří z pověření Muzea zkoumali Rukopisy.

Reakce profesora Bělohoubka (rektora Techniky v letech 1894 až 95) na Stoklasovy připomínky je zachycena v Osvětě z roku 1888 [2]. Zde se dočítáme, že Bělohoubek předvedl Stoklasovi svoje postupy a ten pak uznal, že se ve své kritice přenáhlil a slíbil svoje prohlášení publikovat. Bohužel se mi nepodařilo zjistit, zda slíbená Stoklasova satisfakce Bělohoubkovi v Národních Listech vyšla či nikoli. Jisté je, že se Stoklasa v následujících letech v otázce rukopisné odmlčel a svůj badatelský talent zaměřil jinam.

Když byl Stoklasa v roce 1912 zvolen rektorem Techniky, nebyla událost hodnocena stejně u nás jako v cizině. Problém zaujal prof. Walda, jenž o tom v Přehledu [3] zajímavě referoval a naznačil možnost, že je to důsledek jisté polarizace duchů, která dle Albína Bráfa měla počátek už v roce 1886 [4].

Dalším významným momentem pro poznání Stoklasovy osobnosti a jeho poměru k Rukopisům je posmrtné vydání památečního Stoklasova sborníku v roce 1937. Rozsah sborníku (přes 100 příspěvků na 800 stranách) je obdivuhodný a vyniká i zajímavým obsahem. Kromě úvodních stránek [5] a obsahu [6] z něj reprodukuji dva články, které se týkají Rukopisů [7], [8].

Objektivnější Boštíkův příspěvek (7) není však prost jistých omylů. Upozornil na ně Ladislav Matoušek ve své knize “Za pravdou Rukopisů” [9] v níž oponoval zejména nesprávným výkladům F.M.Bartoše, že by Stoklasa změnil své původní přesvědčení o pravosti RZ. Matoušek navázal se Stoklasou kontakt a ve své knize pak publikoval dokumenty, dokazující Stoklasův skutečný poměr k Rukopisům koncem jeho života. Odtud vyjímám:

Praha, 21. XII. 1935.

*Velevážený a velectěný pane,
Váš vzácný připiš jsem s velkým zájmem četl a ubezpečuji Vás, že názory, které jsem kdysi prohlásil o pravosti rukopisu Zelenohorského, stále potvrzuji. Jelikož má rukopis Zelenohorský mnoho odpůrců, bylo by prospěšno dokázati veřejně jeho*

pravost. Proto moje idea tane mi vždy na mysli, veřejně demonstrovati pravost rukopisu Zelenohorského.

Jelikož míním Vám veškeré podrobnosti sdělit, prosím Vás o lask. schůzku v kavárně na Žofině, kde bychom se odpoledne sešli a celou záležitost prodebatovali.

Nyní odjíždím pryč přes vánoční svátky, takže bude nejlépe, když umluvíme schůzku počátkem ledna 1936.

Přeji Vám příjemné svátky a poroučím se Vám v hluboké úctě oddaný

Stoklasa v. r.

Odkazy:

[1] Stoklasovy články z Národních listů

<http://people.fsv.cvut.cz/~gagan/jag/rukopisy/osobnost/stoklasa/index.htm>

[2] A.Bělohoubek: Ochemické a mikroskopické zkoušce rukopisu Královédvorského.

Pojednání třetí. Osvěta 1888, str. 638:

<http://kix.fsv.cvut.cz/~urban/r/eko/2007/stoklasa/osveta3.pdf>

[3] Wald:

<http://kix.fsv.cvut.cz/~urban/r/eko/2007/stoklasa/s2.pdf>

[4] Bráf:

<http://kix.fsv.cvut.cz/~urban/r/eko/2007/stoklasa/braf.htm>

[5] Úvodní strana Stoklasova sborníku

<http://kix.fsv.cvut.cz/~urban/r/eko/2007/stoklasa/s1.pdf>

[6] Obsah Stoklasova sborníku

<http://kix.fsv.cvut.cz/~urban/r/eko/2007/stoklasa/obsahsborniku.pdf>

[7] Boštík:

<http://people.fsv.cvut.cz/~gagan/jag/rukopisy/osobnost/stoklasa/index.htm>

[8] V. Černý:

<http://kix.fsv.cvut.cz/~urban/r/eko/2007/stoklasa/cerny.pdf>

[9] L.Matoušek: Za pravdou Rukopisů

<http://people.fsv.cvut.cz/~gagan/jag/rukopisy/osobnost/stoklasa/index.htm>

